

כמה מעלות טובות למקום עלינו;

דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;
דיינו;

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים,
אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם,
אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם,
אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם,
אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את היים,
אלו קרע לנו את היים ולא העבירנו בתוכו בחרבה,
אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו
אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה
אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן
אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת,
אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני,
אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה,
אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל,
אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את הבחיכה

על אחת, כמה וכמה, טובה כפולה ומקפלת למקום עלינו: שהוציאנו ממצרים, ועשה בהם שפטים, ועשה באלהיהם, והרג בכוריהם, ונתן לנו את ממונם, וקרע לנו את היים, והעבירנו בתוכו בחרבה, ושקע צרנו בתוכו, וספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, והאכילנו את המן, ונתן לנו את השבת, וקרבנו לפני הר סיני, ונתן לנו את התורה, והכניסנו לארץ ישראל, ובנה לנו את הבחיכה לכפר על כל עונותינו.

נָכוֹן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כֹּל שְׁלֵא אָמַר שְׁלֵשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסֶחַ, לֹא יֵצֵא יְנֵי חוֹכְתּוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: **פֶּסֶחַ, מִצָּה וּמְרוֹר.**

מִרְאָה בְּיַד עַל הַזְרוּעַ וַיִּזְהַר שְׁלֵא לְהַגְבִּיחַ אוֹתָהּ.

פֶּסֶחַ שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנֵי שְׁבִית הַמִּקְוֶדֶשׁ הָיָה קָטָן, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם לֹא שׁוֹם שֶׁפֶּסֶחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאִמְרַתֶּם זָבַח פֶּסֶחַ הוּא לִי, אֲשֶׁר פֶּסֶחַ עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם, וְאֵת בְּתֵינוּ הִצִּיל? וַיִּקְדֹּד הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ.

מִרְאָה אֶת הַמִּצּוֹת לְמַסְבִּים וְאוֹמֵר:

מִצָּה זוֹ שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שְׁלֵא הַסִּפְיָק בְּצַקֶּם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְגֵאֶלֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפּוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגוֹת מִצּוֹת, כִּי לֹא חֲמֵץ, כִּי גִרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכֹלוּ לְהַתְמַהֵמָה, וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

מִרְאָה אֶת הַמְרוֹר לְמַסְבִּים וְאוֹמֵר:

מְרוֹר זֶה שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁמְרוֹרוֹ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבָדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל עֲבָדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרְךְ; בְּכָל יוֹר וְדוֹר חֵיב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגְדַּתְּ לְבָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעַבְדוֹ זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם. לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֶבֶד גֵּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא אִף אוֹתֵנוּ גֵּאֵל עַמֵּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתֵנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הִבִּיא אוֹתֵנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם;

מגביהים את הכוס עד הללויה.

לפיכך אֲנַחְנוּ חֹבִים לַהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדְרֵה, לְבַכֵּה, לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הַזֵּה הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לַחֲרוּת מִיַּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲכָל לַיּוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל, וּמִשְׁעָבוֹד לְגָאֵלָה. וְנֹאמֵר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה: הַלְלוּיָהּ

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי. יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם יי. כִּסּוּ עַל כָּל הַיָּם הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיִּה לְשִׁבְתָּהּ, הַמְשַׁפִּיל לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ? מִקִּימֵי מַעַפְרֵי דָל, מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן, לְהוֹשִׁיעַ עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת, אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ.

בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזֵי, הִיָּתָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו. הִיָּם כָּאֵה וַיִּנָּס, הִיָּרְדֵן וַיִּסַּב לְאַחֹר. הַקָּדוֹת כְּאֵילִים, גְּבַעוֹת - כְּבָנֵי צֶאֱן. מֵה לָּךְ הִיָּם כִּי תִגּוֹס, הִיָּרְדֵן - תִּסַּב לְאַחֹר, הַקָּדוֹת - תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבַעוֹת - כְּבָנֵי צֶאֱן. מִלְפָּנֵי אֲדֹנָי מִלְפָּנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הַהִפְכִי הַצּוּר אֲגַם מַיִם, חֲלַמִּישׁ - לְמַעַיְנוֹ מַיִם.

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור. כן יי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבת הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון, ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יי גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן. שותין את הכוס בהסבת שמאל.

רְחֻצָה

נוטלים את הידים ומברכים ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים.

מוציא, מצה

לקח המצות בסדר שהניחו, הפרוסה בין שתי השלמות ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מצה.

מרור

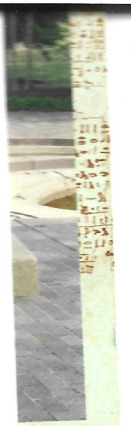
כל אחד מהמסבים לוקח כזית מרור ומטבלו בחרוסת, חוזה ומנער החרוסת, מברך ואוכל בלי הספה. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת מרור.

כורך

כל אחד מהמסבים לוקח כזית מן המצה השלישית עם כזית מרור וכורכם יחד. לפני אכלו אומר: זכר למקדש כהלל. כן עשה הלל בזמן שבית המקדש היה קיים: היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד, לקיים מה שנאמר: על מצות ומררים יאכלהו.

שלחן עורך

אוכלים ושותים בשמחה הסעודה הערוכה

צָפוּן

אחר גמר הסעודה לוקח כל אחד מהמסבים כזית מהמִצָּעָה שהיתה צפונה לאפיקומן ואוכל ממנה לאכלה קדם חצות הלילה.

בְּרַךְ

מוזְגִין כוס שלישי ומְבַרְכִין בְּרַכַּת הַמִּזוּן.

הַמִּזְמָן אוֹמֵר: רַבּוֹתַי, נְבַרְךָ

הַמְסַבִּים עוֹנִים: יְהִי שֵׁם יי מְבַרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

הַמִּזְמָן אוֹמֵר: בְּרִשׁוֹת מְרִנָּו וְנִבְרָנוּ וְנִבְרָתִי, נְבַרְךָ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ.

הַמְסַבִּים עוֹנִים: בְּרוּךְ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוִבוֹ חַיֵּינוּ.

הַמִּזְמָן חוֹזֵר וְאוֹמֵר: בְּרוּךְ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוִבוֹ חַיֵּינוּ

כָּלֵם אוֹמְרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הִזָּן אֶת הָעוֹלָם כָּלוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לְעוֹלָם חֶסֶד. וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תִּמְיֵד לֹא חֶסֶד לָנוּ, וְאֵל יִחְסַר לָנוּ מִזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעֵבֹר שְׁמוֹ וּמִפְרָנֶס לְכָל וּמִטִּיב לְכָל, וּמְכִין מִזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. בְּרוּךְ אַתָּה יי הִזָּן אֶת הַכֹּל.

מ
ל
ה
ה
ה
ע
ב
כ
מ
מ
ב
א
ה
ב
ש

צָפוֹן

אחר גמר הסעודה לוקח כל אחד מהמסבים כזית מהמִצָּח שהיתה צפונה לאפיקומן ואוכל ממנה כ
לאכלה קדם חצות הלילה.

בְּרַךְ

מוזגין כוס שלישי ומְבַרְכִין בְּרַכַּת הַמְּזוֹן.

הַמְּזוֹן אוֹמֵר: נְבוֹתִי, נְבַרְךָ

הַמְּסַבִּים עוֹנִים: יְהִי שֵׁם יי מְבַרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

הַמְּזוֹן אוֹמֵר: בְּרִשׁוֹת מְרַנֵּן וְנִבְרָנוּ וְנִבְרָנוּ וְנִבְרָנוּ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכִלְנוּ מִשְּׁלוֹ.

הַמְּסַבִּים עוֹנִים: בְּרוּךְ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכִלְנוּ מִשְּׁלוֹ וְנִבְטוּבוֹ חַיִּינוּ.

הַמְּזוֹן חוֹזֵר וְאוֹמֵר: בְּרוּךְ [אֱלֹהֵינוּ] שְׂאֲכִלְנוּ מִשְּׁלוֹ וְנִבְטוּבוֹ חַיִּינוּ

כָּלֵם אוֹמְרִים:

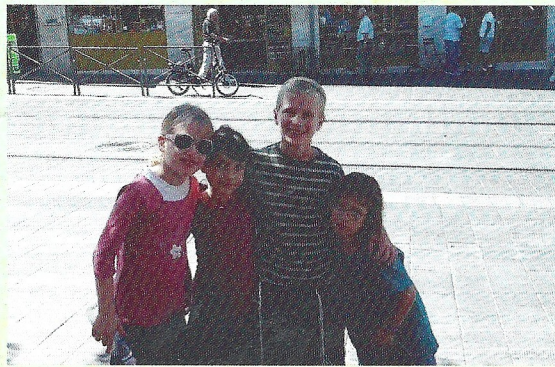
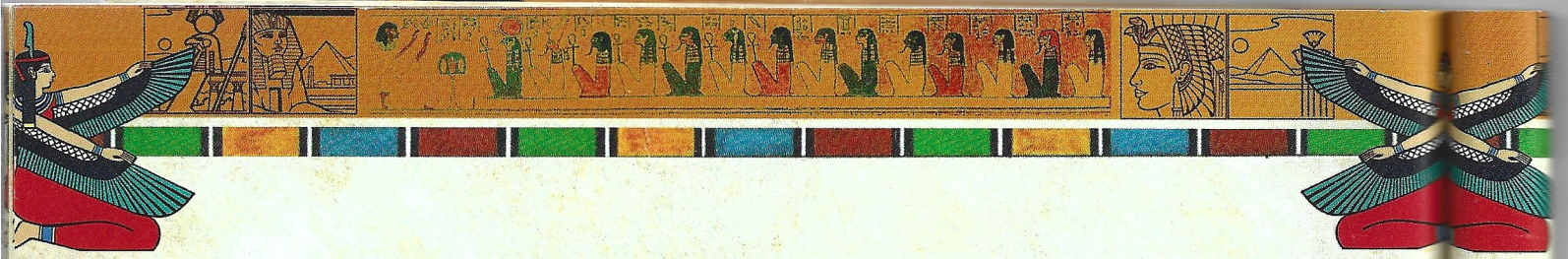
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַזֶּה אֵת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ נִבְטוּבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נֹ

לְעוֹלָם חֶסֶד. וְנִבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תִּמְיֵד לֹא חֶסֶד לָנוּ, וְאֵל חֶסֶד לָנוּ מְזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעִבּוֹר שְׁ

וּמְפָרְנֵס לְכָל וּמְטִיב לְכָל, וּמְכִין מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא.

בְּרוּךְ אַתָּה יי הַזֶּה אֵת הַכֹּל.

ו
ל
ב
כ
ת
מג
בר
אב
הפ
ברון
שותי

ה. וצריך

ה. קשר כי
הוא אל ון

ל בְּרִיתְךָ יְיָ יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵינוּ יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן.
תְּמִיד.

יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אֲבֵינוּ מֶלְכֵנוּ אֲדִיכֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גֹאֲלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵי יִשְׂרָאֵל הַפְּלִי הַטּוֹב וְהַמְּסִיב
ל שֶׁבְּכָל יוֹם יוֹם הוּא הַטִּיב, הוּא מְסִיב, הוּא יִטִּיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד, לֶחֶן וְלַחֲסֵד וְלִרְחוּם הַצְּלָה וְהַצְּלָחָה.
הַזֶּה וְיִשׁוּעָה נְחֵמָה פְּרֻנְסָה וְכִלְכִּלָה וְנַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם וְכָל טוֹב, וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחֲסֵרְנוּ;

הַרְחֵם הוּא יְמַלּוֹךְ עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד; **הַרְחֵם** הוּא יְתַבְּרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ; **הַרְחֵם** הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דוֹרִים, וְיִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעַד יִלְבַּח בְּחַיִּים.
הַרְחֵם שְׂמֵחַ הַדָּר בְּנוֹ לְעַד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים; **הַרְחֵם** הוּא וְפְרֻנְסָנוּ בְּכַבּוֹד; **הַרְחֵם** הוּא יִשְׁבּוֹר עֲלֵנוּ מֵעַל צָוָרֵנוּ, וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמֵינֵנוּ לְאַרְצֵנוּ; **הַרְחֵם**
הַרְחֵם יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה, וְעַל שְׁלֵחֹן זֶה שֶׁאֲכַלְנוּ עָלָיו; **הַרְחֵם** הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא וְכוֹר לְטוֹב, וְיִבְשֵׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת
וְעוֹת וְנַחֲמוֹת; **הַרְחֵם** הוּא יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה. נְאֻם (אִמִּי מוֹרְתִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זְרַעֲם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר
עִמָּם. אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַכְנוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְכֵם יְצַחֵק וְיַעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל, כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה. וְנֹאמֵר, אָמֵן;
הַרְחֵם יְלַמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ וְכוֹת שְׁתֵּהא לְמַשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יי, וְצַדִּיקָה מֵאֵלֵהי יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצָא חֵן וְשִׂכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

בְּבֵיתְךָ
כִּי אַתָּה
וְזָכְרוֹן
יְיָ
מֶלֶךְ חַי